

Ημερομηνία: Αθήνα, 10 Ιουνίου 2025

πρωτ: 109

Σχέδιο Νόμου «Ενίσχυση της δημοσιότητας και της διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο –Τροποποιήσεις ν. 5005/2022 και ν. 3548/2007 και λοιπές διατάξεις».

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΗΠΕ

Υπόψη μελών Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης,

Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης

1. Η βασική διαφωνία του ΣΗΠΕ

Όπως ακριβώς αναφέρουμε στα σχόλια μας στη Διαβούλευση, το εξ αρχής δομικό και «κατασκευαστικό» λάθος του ν5005/22 ήταν οι ελαστικές έως ανυπαρξίας «προϋποθέσεις» ένταξης των ημερήσιων και εβδομαδιαίων περιφερειακών εφημερίδων στα Μητρώα Έντυπου και ηλεκτρονικού Τύπου που επέτρεψαν σχεδόν στους πάντες, ακόμη και σε κυριολεκτικά ανύπαρκτες ή «μαϊμού» εφημερίδες, να ενταχθούν σε αυτά, νοθεύοντας τον υγιή ανταγωνισμό στην αγορά.

Επομένως και εφόσον με την προτεινόμενη τροποποίηση, παρακάμπτεται το θεμελιώδες αυτό ζήτημα που είναι άλλωστε και το βασικό περιεχόμενο του ν505/22, **παραμένει και η διαφωνία του ΣΗΠΕ για το εν λόγω Ν/Σ.** Βεβαίως πρέπει να τονιστεί εδώ ότι απέναντί μας στο συγκεκριμένο ζήτημα δεν βρήκαμε μόνο την κυβέρνηση, αλλά και τα περισσότερα πολιτικά κόμματα, τα οποία ουσιαστικά στήριξαν ή αποδέχτηκαν αυτή την απαράδεκτη ρύθμιση, φοβούμενοι και υπολογίζοντας το περιβόητο «πολιτικό κόστος». Τώρα που η ζωή απέδειξε το πόσο βάσιμοι ήταν οι ισχυρισμοί του ΣΗΠΕ (αφού εντάχθηκαν στο ΜΕΤ σχεδόν όλες οι εφημερίδες που κυκλοφορούν ή «κυκλοφορούν») ελπίζουμε ότι όλοι θα επανεξετάσουν τη στάση τους.

Για να είμαστε απόλυτα ακριβείς, η προτεινόμενη τροποποίηση αναφέρεται ακροθιγώς και στο θέμα των προϋποθέσεων ένταξης σε δύο σημεία:

Πρώτον στην υποχρέωση ύπαρξης ενυπόγραφων άρθρων δημοσιογράφων προκειμένου «να διασφαλίζεται η πραγματική απασχόληση των δημοσιογράφων που δηλώνονται και να ενισχύεται η αξιοπιστία του εντύπου» όπως λέει η Εισηγητική Έκθεση του Ν/Σ. Ως ΣΗΠΕ δεν έχουμε αντίρρηση με την καθιέρωση της ενυπόγραφης δημοσιογραφίας κάτι που άλλωστε είναι κανόνας στις εφημερίδες-μέλη του Συνδέσμου. Θεωρούμε όμως υποκριτικό να περιλαμβάνεται η υποχρέωση αυτή στο περιβόητο άρθρο 4 και να τίθεται ως προϋπόθεση ένταξης στο Μητρώο! Κι αυτό πρώτον γιατί εύκολα μπορεί να παρακαμφθεί με διάφορους τρόπους και δεύτερον γιατί αν πραγματικά επιθυμούσε η κυβέρνηση να εξασφαλίσει την απασχόληση δημοσιογράφων στις εφημερίδες, υπάρχουν οι ευθείς και άμεσοι τρόποι που έχει προτείνει ο ΣΗΠΕ για να επιτευχθεί αυτό. Και αναφερόμαστε ουσιαστικά στην πρότασή μας για ύπαρξη ικανού αριθμού δημοσιογράφων (αντί των εξευτελιστικών ορίων του ενός και δύο (!) που λέει ο ν5005/22) και μάλιστα πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Δεν νοείται πραγματική ημερήσια εφημερίδα που δεν

πληροί αυτή την προϋπόθεση. Μάλιστα, ακριβώς αυτή την ανάγκη ύπαρξης δημοσιογράφων αποκλειστικής απασχόλησης και σωστά αμειβόμενων, επισημαίνει και η ΟΚΕ στη σχετική Γνωμοδότησή της που συνοδεύει το Νομοσχέδιο.

Δεύτερον στην υποχρέωση ύπαρξης οργανωμένου γραφείου με ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά όπως σήμανση, επαρκής χώρος κλπ. Πρόκειται για αυτονόητη προϋπόθεση που κάθε πραγματική εφημερίδα διαθέτει και δεν θα υπήρχε καν ανάγκη να τίθεται στο νόμο, αν οι έλεγχοι που πραγματοποίησαν όλο αυτό το διάστημα τα κλιμάκια της Γενικής Γραμματείας, δεν εντόπιζαν αδιανόητες καταστάσεις από «εφημερίδες» που κατά τα άλλα είναι κανονικά ενταγμένες στα Μητρώα!

2. Η τάση διευκόλυνσης αρχών και επιχειρήσεων. Συμφωνούμε υπό όρους

Στο Ν/Σ, εντοπίζεται μια διάχυτη τάση για τη **μείωση των διοικητικών βαρών και τη διαχειριστική και λειτουργική διευκόλυνση τόσο των ελεγκτικών αρχών όσο και των επιχειρήσεων.**

Τέτοια σημεία είναι ενδεικτικά τα εξής:

- Η μεγάλη επιμήκυνση του διαστήματος εγγραφής στα Μητρώα (σχεδόν όλο το χρόνο) αντί του ενός μηνός που ισχύει σήμερα.
- Η παροχή δυνατότητας συμπλήρωσης της αίτησης εγγραφής σε περίπτωση μη πλήρωσης των προϋποθέσεων, αντί μόνον της υποβολής δικαιολογητικών που λείπουν, όπως ισχύει σήμερα.
- Η προθεσμία 20 ημερών στην προηγούμενη περίπτωση αντί των 10 ημερών που ισχύει σήμερα.
- Η δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης εγγραφής εντός 4 μηνών από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης.
- Η ανά 3ετία πλέον και όχι ετησίως υποχρέωση ανανέωσης της εγγραφής.
- Η υποχρέωση ανάρτησης του φύλλου εντός 5 ημερών και όχι αυθημερόν όπως ισχύει σήμερα.

Η θέση μας για τις ρυθμίσεις αυτές είναι ότι είναι αποδεκτές **στο βαθμό που διευκολύνουν πραγματικές και σοβαρές επιχειρήσεις που θέλουν και μπορούν να είναι εντάξει ως προς τις υποχρεώσεις τους.** Την ίδια στιγμή όμως μπορούν να λειτουργήσουν και ως «σωσίβιο» για διάφορους επιτήδειους που προσπαθούν να εκμεταλλευτούν και να αξιοποιήσουν κάθε δυνατότητα που παρουσιάζεται και κάθε «παραθυράκι» ώστε να συνεχίζουν ανενόχλητοι την παρασιτική τους δραστηριότητα! **Γι' αυτό επιμένουμε για την αυστηροποίηση των προϋποθέσεων ένταξης που σε συνδυασμό με τους συνεχείς και σοβαρούς ελέγχους είναι ο μόνος δρόμος για να αποτραπούν τα φαινόμενα αυτά.**

3. Λέμε κατηγορηματικά ΟΧΙ στη μείωση των προθεσμιών υποβολής νέων αιτήσεων εγγραφής ή επανεγγραφής.

Στο ίδιο πλαίσιο των «διευκολύνσεων» υπάρχει όμως και μια απαράδεκτη ρύθμιση που απαντάται σε πολλά σημεία του Ν/Σ. **Είναι αυτή που μειώνει σε 6 μήνες (από 2 χρόνια που ισχύει σήμερα) την προθεσμία να υποβάλλουν νέα αίτηση εγγραφής ή επανεγγραφής κ.λπ. σε όσους είτε από τον έλεγχο των δικαιολογητικών είτε, πολύ χειρότερα, μετά από διοικητικούς ελέγχους όπου συνελήφθησαν να «κλέβουν» ουσιαστικά (ακόμη και με αυτές τις «αναιμικές» προϋποθέσεις ένταξης), απορρίφθηκε η εγγραφή τους ή διαγράφηκαν από τα Μητρώα!**

Διαφωνούμε ριζικά με τη ρύθμιση αυτή, ιδιαίτερα στην περίπτωση της διαγραφής κατόπιν ελέγχων καθώς με τη μείωση της προθεσμίας ουσιαστικά επιβραβεύεται για τη συμπεριφορά της η «εφημερίδα» που δεν πληροί τις προϋποθέσεις (επιμένουμε, ακόμη και αυτές τις ανύπαρκτες) ή που συνειδητά παραποιεί στοιχεία προκειμένου να ενταχθεί στα Μητρώα! Επίσης, με αυτό τον τρόπο της ολιγόμηνης δηλαδή παραμονής εκτός Μητρώου, παρέχεται κίνητρο σε «εφημερίδες» που δεν πληρούν έστω και αυτούς τους «αναιμικούς» όρους του ν5005/22, να παίρνουν το ρίσκο υποβολής ψεύτικων στοιχείων και δικαιολογητικών, κάτι που δεν θα έκαναν με την αυστηρότερη ποινή που ισχύει σήμερα. Το να μείνουν 6 μόνο μήνες εκτός Μητρώων, εφόσον ελεγχθούν, δεν τους δημιουργεί σοβαρό πρόβλημα καθώς ώσπου να πληροφορηθούν οι φορείς του δημοσίου ότι είναι εκτός ώστε να μη τους δίνουν κρατικές δημοσιεύσεις και κρατική διαφήμιση, θα έχει λήξει το 6μηνο και θα ξαναμπούν στα Μητρώα!

4. Πολύ σοβαρό για τον ΣΗΠΕ το ζήτημα των «μαϊμού εφημερίδων»

Ιδιαίτερα σοβαρό είναι το ζήτημα των «μαϊμού εφημερίδων», όπως έχει επικρατήσει να χαρακτηρίζονται οι «εφημερίδες» που δεν τυπώνονται κανονικά σε τυπογραφεία, αλλά αναπαράγονται ψηφιακά ή αποτελούν φωτοτυπίες που παράγονται σε φωτοτυπάδικα! Εδώ υπάρχει το εξής περίεργο: **Ενώ διατηρείται η σαφής (πιο σαφής δεν γίνεται) διάταξη του άρθρου 4 παρ.4ζ του ν5005/22 που απαγορεύει ρητά και κατηγορηματικά αυτά τα τεχνάσματα**, εντούτοις υπάρχουν στην προτεινόμενη τροποποίηση δύο διατάξεις που γενούν απορίες:

Η πρώτη είναι η προσθήκη (με το άρθρο 5 της προτεινόμενης τροποποίησης) στην παρ. 5 του άρθρου 4 του νόμου, της υποχρέωσης «*υποβολής παραστατικών που αποδεικνύουν την εκτύπωση του εντύπου*». Αυτή η προσθήκη είναι θεωρητικά σωστή καθώς επιβάλλει την κανονική εκτύπωση. Ελπίζουμε να μη πρόκειται, όπως πληροφορούμαστε, για φόρμουλα εικονικών παραστατικών που εύκολα μπορεί κάποιος να προμηθευτεί από κάποιο τυπογραφείο για να εμφανίζει ως εκτυπούμενες «εφημερίδες» που αναπαράγονται ψηφιακά. **Εμείς συμφωνούμε με τη διάταξη υπό τον απαράβατο όρο ότι πρόκειται για πρόσθετη υποχρέωση πραγματικής εκτύπωσης των εφημερίδων η οποία θα ελεγχθεί προσεκτικά και σε περίπτωση εικονικότητας θα τιμωρηθεί παραδειγματικά ως απόπειρα εξαπάτησης των υπηρεσιών.**

Με το ίδιο σκεπτικό αντιμετωπίζουμε την κατ' αρχήν περίεργη διάταξη του άρθρου 23 παρ.2 της προτεινόμενης τροποποίησης με την οποία στο άρθρο 27 του ν. 5005/2022, προστίθεται παρ. 9, για την ΚΥΑ «*ορισμού τεχνικών προδιαγραφών των εντύπων της περ. ζ) της παρ. 4 του άρθρου 4*», δηλαδή των

«μαϊμού» εφημερίδων. Οι προδιαγραφές πρέπει να ορίζουν το αυτονόητο: την υποχρέωση εκτύπωσης και όχι ψηφιακής ή φωτοτυπικής αναπαραγωγής.

5. Η τροποποίηση του ν3548/07 και η αγνόηση των προτάσεων του ΣΗΠΕ

Πολύ σοβαρό για μας είναι το ζήτημα της **προτεινόμενης τροποποίησης του ν3548/07** που αφορά τις κρατικές δημοσιεύσεις στον περιφερειακό τύπο. Ο νόμος αυτός όπως έχουμε επισημάνει πολλές φορές, έχει φανερά τα σημάδια του χρόνου και σε πολλά σημεία του δημιουργεί προβληματικές καταστάσεις.

Για το λόγο αυτό ο ΣΗΠΕ επεξεργάστηκε πλήρη και αναλυτική **Πρόταση Τροποποίησης του ν3548/07** (Αναγκαίες και επείγουσες αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο για τις κρατικές δημοσιεύσεις – Ν3548/07/Α.Π 17/9-2-24), την οποία έθεσε υπόψη της κυβέρνησης στις 11/3/24 (Α.Π 78). Η Πρόταση αυτή αντιμετωπίζει όλες τις παθογένειες του ν3548/07 που φάνηκαν με τα χρόνια όπως η ανάγκη διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του νόμου ώστε να περιληφθούν και οι Ισολογισμοί των ΑΕ και ΕΠΕ, ο άδικος και ισοπεδωτικός σημερινός τρόπος κατανομής των δημοσιεύσεων στις εφημερίδες, ζητήματα τιμολόγησης και χρόνου εξόφλησης, παραβιάσεις του νόμου και κυρώσεις, αντιμετώπιση παράνομων και καταχρηστικών πρακτικών από φορείς του δημοσίου κλπ.

Γι' αυτό δοκιμάσαμε δυσάρεστη έκπληξη διαπιστώνοντας ότι η κυβέρνηση παρότι ακόμη και στον τίτλο του προτεινόμενου Ν/Σ κάνει λόγο για «**τροποποίηση του ν3548/07**», εντούτοις αγνοεί πλήρως και προκλητικά την Πρόταση του ΣΗΠΕ και αναφέρεται μόνο σε δύο ρυθμίσεις που αφορούν το νόμο αυτόν.

Για το λόγο αυτό θεωρούμε **επιβεβλημένη μια πολιτική δήλωση και δέσμευση του αρμόδιου Υφυπουργού, ότι δεν έχει πετάξει στο καλάθι των αχρήστων την Πρόταση του ΣΗΠΕ** και ότι άμεσα θα προσέλθει σε διάλογο με τον ΣΗΠΕ και όλες τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις και φορείς για μια ολοκληρωμένη και σοβαρή τροποποίηση του ν3548/07.

6. Θετική η απόσυρση της διάταξης του (αρχικού) άρθρου 27.

Είναι ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι ο αρμόδιος Υφυπουργός ανταποκρίθηκε στις εκκλήσεις του ΣΗΠΕ, αλλά και όλων σχεδόν των φορέων που συμμετείχαν στη διαβούλευση και απέσυρε τελικά την απαράδεκτη διάταξη του αρχικού άρθρου 27 του Ν/Σ με την οποία η γνωστή δυσλειτουργία με την ύπαρξη δύο τιμών των κρατικών δημοσιεύσεων (δημοσίου και αναδόχου) αντί να θεραπευτεί όπως έχουμε προτείνει είτε με την ενοποίηση της τιμής στο όριο αυτής του αναδόχου (0,50 ευρώ ανά χιλιοστόμετρο) είτε με την διευκρίνιση ότι οι φορείς του δημοσίου είναι υποχρεωμένοι (όπως άλλωστε ορίζει ο ισχύων νόμος) να εξοφλούν τις εφημερίδες για τη δημοσίευση και να παρακρατούν οι ίδιες τη σχετική δαπάνη με την πληρωμή του πρώτου λογαριασμού στον ανάδοχο, έγινε απόπειρα να λυθεί σε βάρος των εφημερίδων. Όμως η κυβέρνηση δεν τόλμησε να προχωρήσει στο επόμενο βήμα και να υιοθετήσει τη σωστή λύση, όπως προτείνουμε. Επισημάνουμε ότι και σε αυτό το σημείο η Γνωμοδότηση της ΟΚΕ είναι καταλυτική, συμφωνώντας απόλυτα με τις προτάσεις όλων των φορέων του περιφερειακού τύπου για μια μόνιμη και σωστή λύση του προβλήματος της τιμολόγησης των κρατικών δημοσιεύσεων που ταλαιπωρεί χρόνια τώρα τις εφημερίδες μας, αλλά και τους δημόσιους φορείς. Είναι μια καλή ευκαιρία να λυθεί το πρόβλημα που δεν πρέπει να χαθεί!

7. Συμπέρασμα

Η συγκεκριμένη τροποποίηση παρότι έχει και αρκετά θετικά σημεία, στη μεγάλη εικόνα συνιστά κατά τη γνώμη μας άλλη μια χαμένη ευκαιρία για τον έντυπο περιφερειακό τύπο!

Περιμέναμε ότι η κυβέρνηση θα είχε αντλήσει χρήσιμα διδάγματα από τη διετή εφαρμογή του νόμου και θα είχε προχωρήσει με την αναγκαία τόλμη στις τροποποιήσεις που είναι κάτι περισσότερο από αναγκαίες και αφορούν βεβαίως το βασικό περιεχόμενο του νόμου που είναι οι προϋποθέσεις ένταξης στα Μητρώα! Χωρίς αυτό η όλη συζήτηση γίνεται «περί όνου σκιάς»!

Έχουμε φτάσει στο σημείο να μην αντιμετωπίζεται ούτε καν η προκλητική και εξόφθαλμη κοροϊδία της τιμολόγησης του φύλλου με 0,1 ευρώ (!) και ο νόμος αμέριμνος να συνεχίζει να κάνει λόγο για πωλήσεις 250 και 400 φύλλων και απόδειξη μέσω καταβληθέντος ΦΠΑ!!!

Δυστυχώς, για μια ακόμη φορά η κυβέρνηση αποδεικνύεται δέσμια σκοπιμοτήτων και υπολογισμού του πολιτικού κόστους δηλαδή κατώτερη των περιστάσεων.

Ο ΣΗΠΕ ως σοβαρός θεσμικός παράγοντας και αξιόπιστος συνομιλητής της Πολιτείας συμμετείχε στη διαβούλευση καταθέτοντας αναλυτικά, στο σύνολο και κατ' άρθρο, τις παρατηρήσεις του επί του προτεινόμενου Νομοσχεδίου με την ελπίδα αυτή τη φορά, έστω στη διαδικασία συζήτησης και ψήφησης του Νομοσχεδίου, να ληφθούν σοβαρά υπόψη από την Πολιτεία.

Για τον ίδιο λόγο εννοείται ότι θα υποστηρίξουμε όσες από τις τροποποιήσεις κινούνται στη σωστή κατά τη γνώμη μας κατεύθυνση.